

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів,
аспірантів і молодих учених, присвяченої 80-річчю
від дня народження професора Олега Балацького
(Україна, Суми, 21 – 25 квітня 2017р.)

Суми
Сумський державний університет
2017

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄДНАНИМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ НА ОСНОВІ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

*проф. Теліженко О. М., проф. Жулавський А. Ю.,
студент гр. М-31 Самофалова О. А.
Сумський державний університет (Україна)*

Децентралізація та реформа місцевого самоврядування є обов'язковою складовою сталого розвитку держави та демократизації суспільства. На сучасному етапі розвитку суспільства важливою є задача оцінювання факторів, які визначають стратегію розвитку населеного пункту та впливають на його параметри, що дасть змогу створити в Україні ефективну, європейську модель місцевого самоврядування.

Відповідно до цього, метою дослідження є вдосконалення методичних підходів до розробки механізмів формування об'єднаних територіальних громад на основі показників економічного потенціалу. Об'єктом дослідження є процес формування об'єднаних територіальних громад.

Фундаментальні теоретичні аспекти дослідження поняття «територіальна громада» наведені у працях видатних вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема, Берданов О. В., Балацький О. Ф., Барило І.М., Гарнець О., Дегтярьова І. О. тощо.

Децентралізація, яка проводиться в Україні і передбачає посилення, власне, базового рівня місцевого самоврядування - територіальних громад, спрямована на посилення єдності державного простору, прямі відносини між державним бюджетом та бюджетами територіальних громад. Самодостатньою об'єднаною територіальною громадою (ОТГ) є така громада, яка самостійно може генерувати необхідні для ефективного функціонування ресурси. Самодостатність ОТГ забезпечується формуванням бюджетних коштів у кількості достатньої для соціально-економічного розвитку ОТГ. Джерелом надходження коштів є економічний потенціал території. Для ефективного використання і розвитку економічного потенціалу необхідні просторові ресурси, величина яких визначається у даному дослідженні.

На основі удосконалених науково-методичних підходів була оцінена у вартісному виразі величина економічного потенціалу Глухівської ОТГ та визначено її структурні складові: трудовий, виробничий та природно-ресурсний потенціал. Вартісна оцінка складових економічного потенціалу визначено за формулами наведеними у таблиці 1 та виконано прогноз на період до 2045 р. за допомогою методу екстраполяції.

Таблиця 1

Розрахунковий принцип основних складових економічного потенціалу територіальної громади

Економічний потенціал	Розрахунковий принцип
Виробничий потенціал	<p>Оцінка здійснюється методом потенційної доходності і передбачає визначення майбутніх грошових потоків від його використання. Величина дискontованого виробничого потенціалу території у вартісному вигляді за прогнозний період (Т), визначається за формулою:</p> $ВПТ_{(Т)} = K_{акт(б)} * m_{(б)}^B * \left[1 + \frac{B(B^{T-1}-1)}{B-1} \right],$ <p>де $K_{акт(б)}$ - сукупна вартість необоротних і оборотних активів території на кінець базового періоду, що формують її виробний потенціал; $m_{(б)}^B$ - норма доходу на сукупну вартість необоротних і оборотних активів території.</p>
Трудовий потенціал	<p>Носієм трудового потенціалу території (ТПТ) є економічно активне населення, що мешкає на даній території (ЕАН). Вартісна дискontована оцінка ТПТ за період (Т) визначається за формулою:</p> $R_{ТПТ}^T = K_o^L * m_o^L * \left[1 + A * \frac{A^T-1}{A-1} \right],$ <p>де $R_{ТПТ}^T$ - вартісна оцінка трудового потенціалу території за визначений період Т; K_o^L - величина людського капіталу території, сформованого на початок оцінки ТПТ; m_o^L - норма доходу на вкладений людський капітал на початок оцінки ТПТ; А – інтегральний індекс, який враховує динаміку факторів, що впливають на рівень економічної оцінки ТПТ; Т – період вартісної оцінки ТПТ</p>
Природно-ресурсний потенціал	<p>Оцінка природно-ресурсного потенціалу проводилась по лісоземельним угіддям, водному басейну та родовищам корисних копалин.</p>

Для прогносної оцінки приросту Глухівської територіальної громади до 2045 року використовували показник щільність економічного потенціалу території, тобто це величина оцінки економічного потенціалу співвіднесена до площі цієї території (у млн. грн / км²). Таким чином, прогнозна оцінка мінімально необхідної площі Глухівської територіальної громади, що забезпечить бюджетну самодостатність в майбутньому, на основі показника

щільності економічного потенціалу території, може складати у 2045 році + 106,3 км², або 126,9 %.